

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЦЕНТЪР ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници

На основание чл. 32, ал. 6 и във връзка с чл. 34, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, Центърът за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност (ЦППКОП) съгласува представения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИДЗЕВИ/проект) със следните бележки и предложения:

I. Бележки по същество:

1. Относно § 4 от проекта, с който се създава чл. 12а, ал. 4, т. 2:

Разпоредбата на чл. 12а, ал. 4, т. 2 от проекта е със следното съдържание:

„Чл. 12а (4) В количеството по ал. 2 не се включват и потребените в транспорта биогорива, произведени от култури, отглеждани като основни култури главно за производство на енергия върху земеделска земя, които не са зърнени култури и други богати на скорбяла култури, захарни или маслодайни култури, при следните условия:

1. извършена е проверка на съответствие с критериите за устойчивост;

2. културите са отгледани върху възстановена земя с влошено качество - земя, за която са налице доказателства, че не е била ползвана за селскостопански или някакви други дейности през януари 2008 г. и попада в една от следните категории:

а) земи със силно влошено качество, включително земите, ползвани в миналото за селскостопански цели, при условие че е осигурено постоянно нарастване на въглеродните запаси и значимо намаляване на ерозията;

б) силно замърсени земи, при условие че е осигурено постоянно снижаване на почвеното замърсяване.“

В разпоредбата на чл. 12а, ал. 4, т. 2 от проекта липсва уточнение на доказателството (договор, фактура, документ за промяна на статута, решение и др.), годно да докаже, че културите са отгледани върху възстановена земя с

влошено качество. Горното води до риск от прояви на субективно отношение от страна на компетентния орган при анализа и приемането на доказателства, представени от заинтересованото лице, което е представка за корупционен риск, в т. ч. и за корупционно поведение.

В допълнение на посоченото до тук, от анализа на цитираната разпоредба не става ясно каква е целта с посочването на периода „през януари 2008 г.“, нито обосновка как е определен срок „през януари 2008 г.“ и защо е само един календарен месец. Следва да се има предвид, че в Закона за счетоводството най-краткият срок за съхранение на документи е 3 г. (чл. 12, ал. 1, т. 3) , а в ДОПК е 5 г. (чл. 38, ал. 1, т. 4).

Предложение:

1. В разпоредбата на чл. 12а, ал. 4, т. 2 от проекта да се конкретизира доказателственото средство, годно да докаже, че културите са отгледани върху възстановена земя с влошено качество.

2. В мотивите към законопроекта да бъде аргументирано кое налага фиксирането на периода „януари 2008 г.“ или разпоредбата на чл. 12а, ал. 4, т. 2 да бъде прецизирана.

2. По отношение на § 9 от проекта, с който се изменя и допълва чл. 39 от закона:

Предложена е следната редакция на чл. 39, ал. 2 от закона:

„Чл. 39 (2) Министърът на околната среда и водите отправя искания до Европейската комисия за вземане на решение, съгласно което определена суровина за производство на биогориво отговаря на критериите за устойчивост и произведеното от нея биогориво може да бъде ползвано за отчитане изпълнението на целите по чл. 12 и 12а, ал. 5 и спазване на ограниченията по чл. 12а, ал. 1 и 2, на задълженията за енергия от възобновяеми източници и на условията за получаване на финансова подкрепа за потреблението на биогорива.“

От анализа на горепосочената разпоредба не става ясни обстоятелствата и фактите, при чието настъпване министърът на околната среда и водите ще сезира Европейската комисия. Липсата на ясни критерии, обуславящи отправянето на искане от страна на министъра на околната среда и водите, създава необходимост от тълкуване и предпоставки за възможни

интерпретации, в т.ч. и прояви на субективизъм при отправяне на посоченото искане, които представляват условия за корупционно поведение.

Предложение:

Разпоредбата на чл. 39 от проекта да се редактира по начин, който да посочи случаите, при които министърът на околната среда и водите следва да отправя искания до Европейската комисия.

3. Относно § 10 от проекта, с който се допълва чл. 44, ал. 1 от закона:

Предложена е следната редакция на чл. 44, ал. 1 от закона:

„Чл. 44. (1) Министерският съвет с наредба определя условията и реда за:

1. набиране и предоставяне на информация от икономическите оператори, включително за мерките, взети за защита на почвите, земите, водите, въздуха и други;

2. извършване на одит за съответствие на биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост;

3. издаване и отнемане на сертификатите за съответствие на суровините, биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост, както и съдържанието на сертификатите.

4. откриване, и проследяване на суровините за производство на биогорива от ново поколение и произведените от тях биогорива по цялата верига на стойността, предотвратяване на умишленото им модифициране или превръщане в отпадъци, така че да попаднат в обхвата на суровините за производство на биогорива от ново поколение, както и за предприемане на мерки при откриване на неправомерни действия и докладването им на Европейската комисия.“

От анализа на горепосочената разпоредба е видно, че се разширява обхватът на Наредбата за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, която се приема от Министерски съвет, по предложение на министъра на околната среда и водите.

При прегледа на преходните и заключителните разпоредби на проекта се установи, че не е определен срок за изменение и допълнение на Наредбата за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса. Липсата на нормативно установен срок за изпълнение на задължението за изменение на подзаконов нормативен акт обуславя възможността

административният орган по собствена преценка да определи кога (а често и дали) да издаде съответните промени. Именно тази възможност генерира корупционен риск. Следователно, липсата на нормативно установен срок за издаване на подзаконов нормативен акт от даден компетентен орган, която е идентифицирана като прокорупционна възможност, следва да бъде елиминирана на най-ранния възможен етап, а именно - на етап законопроект.

Предложение:

В преходните и заключителните разпоредби на закона да бъде регламентиран срок за изменение и допълнение на наредбата по чл. 44, ал. 1 от ЗЕВИ.

4. По отношение на § 17 от проекта, с който се изменя и допълва чл. 67 от закона:

Предложено е следното съдържание на посочената разпоредба:

„Чл. 67. (2) На разпространител, който предлага на пазара течни горива от нефтен произход в нарушение на разпоредбата на чл. 47, ал. 2 или 3, се налага глоба или имуществена санкция в размер 100 000 лв.“

Анализът на цитираната разпоредба установи липса на разграничение в размера на наказанието от 100 000 лв. в зависимост от вида на нарушителя; размерът е еднакъв и фиксиран и за глобата, и за имуществената санкция. Посочената неяснота създава предпоставки за прояви на противоправно поведение, в т.ч. и на корупционно такова, тъй като е в разрез с установеното от българския законодател диференциране на размерите на административните наказания в зависимост от това дали извършителят е физическо лице или юридическо такова. Горното противоречи и на подхода, възприет в самия ЗЕВИ (чл. 64, чл. 68 от с.з), където правилно са регламентирани административните наказания от гледна точка на коректното им диференциране.

Посочената празнота се констатира и в други разпоредби на ЗЕВИ, които не са предмет на настоящия анализ (напр. действащите разпоредби на чл. 67, ал. 2 и 3 от ЗЕВИ).

Освен това липсва и диференциране на санкцията спрямо количеството предлагани на пазара течни горива от нефтен произход в нарушение на разпоредбата на чл. 47, ал. 2 или 3.

С цел преодоляване на констатираното вътрешно противоречие и утвърждаване на единния подход при регламентиране на административнонаказателните

разпоредби в закона, считаме за необходимо да бъдат ревизирани разпоредбите, фиксиращи размерите на глобите и имуществените санкции.

Предложения:

1. В чл. 67, ал. 2 от проекта да се диференцират размерите на глобата и имуществената санкция според вида на нарушителя и спрямо количеството/стойност на продукта - предмет на нарушение.

2. Да се диференцират размера на глобите и имуществените санкции според вида на нарушителя и в останалите разпоредби на закона.

II. Техническа бележка:

1. Относно § 12 от проекта, изменящ чл. 48 от ЗЕВИ:

§ 12 от проекта внася изменения в чл. 48 от ЗЕВИ, като ал. 1 придобива следното съдържание:

„Чл. 48 (1) Лицата, които пускат на пазара биогорива и смесите им с течни горива от нефтен произход в транспорта, съставят за всяка партида декларация за съответствие с изискванията за качество съгласно чл. 18а, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, наричана по-нататък „декларация за съответствие“.

Считаме, че използваната правна техника на препращането е неудачна. В конкретния случай разпоредбата на чл. 48, ал. 1 от закона препраща към норма в друг закон, която препраща към друга разпоредба от втория закон, която, от своя страна, препраща към наредба, в чието приложение № 9 се намира „декларация за съответствие“. Описаното ще създаде сериозни затруднения на адресатите на разпоредбата при прилагането ѝ, а може да доведе и до неспазване на правната норма.

Предложение:

Да бъде прецизирана разпоредбата на чл. 48, ал. 1 от проекта, като се направи препращане към наредбата по чл. 8, ал. 1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух.

С уважение,

ЕЛЕОНОРА НИКОЛОВА,

В.И.Ф. ДИРЕКТОР НА ЦППКОП